

Makale Bilgisi: Faraji, H.; Çakıroğlu, M.E. (2025). Genç Erişkinlerde Büyüklenmeci Ve Kırılgan Narsisizm İle Romantik İlişkilerde Kullanılan Çatışma Çözüm Stillerinin İlişkisi: İlişki İnançlarının Rolü.DEÜ Edebiyat Fakültesi Dergisi, Cilt:12, Sayı:2, ss. 463-492.	Article Info: Faraji, H.; Çakıroğlu, M.E. (2025). The Relationship Between Grandiose And Vulnerable Narcissism And Conflict Resolution Styles Used In Romantic Relationships: The Role Of Relationship Beliefs. DEU Journal of Humanities, Volume:12, Issue:2, pp. 463-492.
Kategori: Araştırma Makalesi	Category: Research Article
DOI: 10.69878/deuefad.1586175	DOI: 10.69878/deuefad.1586175
Gönderildiği Tarih: 15.11.2024	Date Submitted: 15.11.2024
Kabul Edildiği Tarih: 02.06.2025	Date Accepted: 02.06.2025

GENÇ ERİŞKİNLERDE BÜYÜKLENMECİ VE KIRILGAN NARSİSİZM İLE ROMANTİK İLİŞKİLERDE KULLANILAN ÇATIŞMA ÇÖZÜM STİLLERİNİN İLİŞKİSİ: İLİŞKİ İNANÇLARININ ROLÜ

Haydeh Faraji*, Melike Ebrar Çakıroğlu**

ÖZ

Bu çalışmada, büyüklenmeci ve kırılgan narsisizm ile romantik ilişkilerde çatışma çözüm stillerinin ilişkisinde ilişki inançlarının rolünün incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmanın örneklemini kolayda örnekleme yöntemi ile belirlenen 18-35 yaş aralığında, romantik ilişkisi olan, 268'i (%64,7) kadın ve 146'sı (%35,3) erkek olmak üzere 414 gönüllü katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırma kapsamında tüm katılımcılara Sosyo-Demografik Veri Formu, Beş Faktör Narsisizm Ölçeği Kısa Form, Romantik İlişkilerde Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği ve İlişki inançları Ölçeği uygulanmıştır. Verilerin istatistiksel analizleri IBM SPSS 27 kullanılarak yapılmıştır. Araştırma sonuçları, kırılgan narsisizm (KN) ile boyun eğme çatışma çözme stili ve olumsuz çatışma çözme stili arasında; büyüklenmeci narsisizm (BN) ile olumsuz çatışma çözme stili arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki olduğunu göstermiştir. İlişki inançları kırılgan narsisizm ile boyun eğme arasındaki ilişkiye aracılık etmektedir. Ancak ilişki inançları BN ile çatışma çözme stilleri arasındaki ilişkiye aracılık etmemektedir. Diğer taraftan BN işlevsel olmayan ilişki inançlarını ve olumsuz çatışma çözüm stilini yordamaktadır. Elde edilen bulgular, narsisizm ile işlevsel olmayan ilişki inançları arasındaki ilişkinin romantik ilişkilerdeki çatışmalarda ortaya çıkabilecek olumsuz tutum ve davranışlar için risk faktörü olabileceğini göstermektedir.

* Doç. Dr., İstanbul Aydın Üniversitesi, haydehfaraji1@gmail.com, ORCID: 0000-0001-5306-6546

** Uzm. Kl. Psk., İstanbul Aydın Üniversitesi, ebrarcakiroglu@gmail.com, ORCID: 0009-0003-3291-7032

Anahtar Sözcükler: Romantik İlişkiler, Büyüklenmeci Narsisizm, Kırılgan Narsisizm, Çatışma Çözüm Stilleri, İlişki İnançları

THE RELATIONSHIP BETWEEN GRANDIOSE AND VULNERABLE NARCISSISM AND CONFLICT RESOLUTION STYLES USED IN ROMANTIC RELATIONSHIPS: THE ROLE OF RELATIONSHIP BELIEFS

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the role of relationship beliefs in the relationship between grandiose and vulnerable narcissism and conflict resolution styles in romantic relationships. The sample of the research consists of 414 volunteer participants, 268 (64.7%) women and 146 (35.3%) men, in a romantic relationship, between the ages of 18-35, determined by the convenience sampling method. Within the scope of the research, the Socio-Demographic Data Form, Five Factor Narcissism Scale – Short Form, Conflict Resolution Styles in Romantic Relationships Scale, and Relationship Beliefs Scale were administered to all participants. Statistical analysis of the data obtained was made using IBM SPSS 27 software. The findings indicate a positive correlation between vulnerable narcissism (VN), negative conflict resolution style, and subordination negative conflict resolution. Additionally, there is a positive significant relationship between grandiose narcissism (GN) and negative conflict resolution style. Relational beliefs mediate the relationship between vulnerable narcissism and subordination. Relationship beliefs, however, do not act as a mediator between GN and conflict resolution styles. On the other hand, GN predicts dysfunctional relationship beliefs and negative conflict resolution style. Results suggest that dysfunctional relationship beliefs and vulnerable narcissism may be linked to unfavorable attitudes and behaviors that might lead to romantic relationship difficulties.

Keywords: Romantic Relationships, Grandiose Narcissism, Vulnerable Narcissism, Conflict Resolution Styles Relationship Beliefs

1. GİRİŞ

Romantik ilişki, bireyin kendi iradesiyle seçtiği, bağlılık, sevgi, yakınlık ve tutku ile karakterize edilen birliktelik sürecidir (Sümer ve Arıcak, 2018, s. 7). Romantik ilişki ergenlik çağıının sonlarını ve otuzlu yaşların başlarını kapsayan genç erişkinlik döneminde bireyler için önemli bir destek ve yakınlık kaynağı olarak işlev görmektedir (Mengzhen vd., 2023, s. 497). Bu dönemde romantik ilişkiler, daha önceki dönemlere kıyasla daha yüksek bağlılık içermekte, daha uzun ömürlü olmakta ve partnerlere sosyal ve duygusal destek sağlayarak iyi oluşlarına katkıda bulunmaktadır (Collibee ve Furman, 2015, s. 12; Kansky, 2018, s. 6).

Romantik ilişkiler, partnerler arasındaki uyum ve bütünlüğün yanında yanlış anlaşılmalara, uyumsuzluklara ve çatışmalara da içermektedir (Yıldız, 2023, s. 454). Romantik ilişkilerde çatışma, iki veya daha fazla kişinin

ihtiyaçlarını ve arzularını birbirini rahatsız eden şekillerde karşılamaya çalıştıkları etkileşimlerden kaynaklanmaktadır (Ali ve Saleem, 2022, s. 302). Çatışmalar zaman zaman ilişkiler için zarar verici ve yıkıcı olarak görülse de yalnızca saldırganlık veya düşmanlık gibi tutumlar içerdiklerinde olumsuz sonuçlara yol açabilmektedir (Gonzalez-Mendez vd., 2018, s. 222). Sevgi, mizah ve etkili problem çözme gibi olumlu davranışlar içeren çatışmalar yapıcı olabilmektedir (Gordon ve Chen, 2016, s. 256). Olumlu çatışma çözme, olumsuz çatışma çözme, geri çekilme ve itaat çatışma çözme tarzlarının romantik ilişki doyumu üzerinde doğrudan bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir (Bülbül vd., 2024, s.68). Romantik ilişki içinde yaşanan soruna odaklanmak, partnerle olan farklılığı yapıcı bir şekilde ele almak, bireysel odaklı değil ilişki odaklı olacak şekilde her iki partner için de uygun olabilecek alternatifler üretmek olumlu çatışma çözme stildir. Olumsuz çatışma çözme stili ise kontrolsüz patlamalar yaşamak, iğnelemek, hakaret etmek gibi tutum ve davranışlarla belirlidir. Romantik ilişkilerde geri çekilme stili, çatışma durumlarında pasif davranışlar sergilemek olarak tanımlanabilir. Bu stili kullanma eğiliminde olan bireyler sorunları görmezden gelmeyi, kendilerini geri çekmeyi, sessiz kalmayı, çatışmadan uzak durmayı ve sorunları çözümsüz bırakmayı tercih ederler. Romantik ilişkilerde boyun eğme stili ise, aşırı kabullenici olma, kendi istek ve taleplerinden ödün verme, uzlaşma, karşı tarafın isteklerini yerine getirme ve sorunu daha da kötüleştirmemeye çalışma olarak tanımlanabilir (Özen, 2016, s.6). Her ikisi de kaçınmacı eğilimler barındıran geri çekilme ve boyun eğme çatışma çözümü ve diğer olumsuz çatışma çözüm stillerinin daha az kullanılması daha olumlu romantik ilişki çıktıları ile ilişkilidir (Gessel vd., 2020, s.2314).

Narsisizm, bireylerin görkemli bir kendilik imajı oluşturma, sürdürme ve yeniden kazanma kapasitesini ifade etmektedir (Freud, 1914; Pincus ve Lukowitsky, 2010, s. 423). Narsisizm büyüklenmeci ve kırılğan olmak üzere iki boyutta ele alınmaktadır (Pincus ve Lukowitsky, 2010, s. 426; Kaufman vd., 2018, s. 18). Büyüklenmeci narsisizm (BN), şişirilmiş bir kendilik imajı, sömürücülük, teşhirci davranışlar, idealleştirilmiş fantezilere (güç, üstünlük, mükemmellik) kapılmayı içerirken (Kaufman vd., 2018, s. 1) kırılğan narsisizm (KN) düşük öz saygı, kaçınma, olumsuz değerlendirmelere ve reddedilmeye duyarlılık ile karakterize edilmektedir (Edershile ve Wright, 2021, s. 2; Rogoza vd., 2022, s. 3).

Romantik ilişkilerde ortaya çıkan çatışmalar narsisistik özellikleri yüksek olan partnerler için fizyolojik stres kaynağı oluşturmaktadır (Coleman vd., 2019: 26). Büyüklenmeci narsisizm düzeyi yüksek olan bireyler çatışmalar esnasında şişirilmiş benlik duyguları ve hayranlık ihtiyaçları tehdit edildiğinde yüksek stres tepkileri göstermektedir (Coleman vd., 2019: 38). Kırılğan narsisizme sahip bireyler ise yüksek duyarlılıkları nedeniyle çatışmalardaki reddedilme karşısında yüksek düzeyde stres yaşamaktadır (Besser ve Priel, 2010, s. 894). Her iki narsisizm boyutunda da zayıf stresle

baş etme becerileri olumsuz duyguların yoğunlaşmasına yol açmakta ve partnerlerin çatışma tutumlarını olumsuz etkilemektedir (Besser vd., 2016, s. 77). Büyüklenmeci narsisizme sahip bireyler, çatışmalar sırasında ilişkisel açıdan yıkıcı olan eleştirme, lakap takma, aşağılama gibi davranışları daha fazla sergilerken (Gottman, 2014; Lamkin vd., 2017, s. 226); kırılgan narsisizme sahip bireyler çatışmalarda saldırgan, zorlayıcı davranışlarda bulunmakta ve kaçınmacı tutumlar da sergileyebilmektedir. (Hart vd., 2017: 3; Krizan ve Herlache, 2017, s. 12).

Romantik ilişkilerin başlamasında, sürdürülmesinde ve romantik ilişkilerdeki çatışmalara yönelik tutumlarda etkili olan ilişki inançları ilişkiye, kendine ve partnere yönelik beklenti ve algıları içermektedir (Tolan, 2015, s. 231; Hu vd., 2022, s. 149). Yüksek düzeyde narsisistik özellikler taşıyan bireyler partnerlerini kendilerinin bir uzantısı ve ihtiyaçlarını karşılamak için kullanabilecekleri kişiler olarak görürler, partnerlerinin kendi zihinlerini okumasının ve beklentilerini dile getirmelerine ihtiyaç olmadan gidermesinin gerekliliğine dair işlevsel olmayan inançlar taşıyabilmektedirler (Togashi ve Kottler, 2015, s. 16). Yüksek düzeyde narsisizme sahip bireylerin benzerlik, sınırsız güç ve kontrole yönelik psikolojik ihtiyaçları işlevsel olmayan ilişki inançları gibi gerçekçi olmayan, mükemmeliyetçi standartlar ve beklentiler belirleme eğilimlerini ortaya çıkarmaktadır (Besser vd., 2016, s. 77; Cheek vd., 2018, s. 26). Yüksek düzeyde narsisizme sahip bireylerin, yüksek beklentilerinin yarattığı işlevsel olmayan inançları ile gerçek deneyimleri arasında yaşayabilecekleri tutarsızlık çatışmalara yönelik tepkilerini olumsuz etkilemektedir (Sherry vd., 2014, s. 54). Romantik ilişkilerde işlevsel olmayan inançlar çatışmaların alevlenmesi ile ilişkidir (Dost ve Aras, 2021, s. 144). Bu doğrultuda yüksek düzeyde narsisizme sahip bireylerin ilişkiye, partnerlerine ve kendilerine yönelik beklentilerini içeren ilişki inançlarının, narsisistik kişiliğin romantik ilişkilerde kullandığı çatışma çözüm stillerini yordayacağı düşünülmektedir. Aynı zamanda bu olasılık yüksek düzeyde narsisizme sahip bireylerin ilişkiye, partnerlerine ve kendilerine yönelik beklentilerini içeren ilişki inançlarının da kullandıkları çatışma çözüm stilleri üzerinde etkisi olabileceğini akla getirmektedir. Bu sebeple, narsisizm ile romantik ilişkilerde kullanılan çatışma çözüm stillerinin ilişkisinde ilişki inançlarının rolünü ele almak önem kazanmaktadır.

Mevcut araştırmada, narsisizmin kırılgan ve büyüklenmeci boyutları ile romantik ilişkilerde kullanılan çatışma çözüm stilleri arasındaki ilişkide ilişki inançlarının rolünün incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmacılarca narsisizmin çatışma çözüm stillerini yordadığını belirlenmiştir (Mcdaniel vd., 2017; Lim, 2024). Narsisizm aşka dair gerçek dışı inançları yordamaktadır (Faraji, 2024). Aşka dair inançların ise çatışma çözüm stillerini yordadığı görülmektedir (Feiring vd., 2018). Bununla birlikte narsisizmin yüksek düzeyde kendine odaklı olmakla belirli büyüklenmeci ucunun, erkeksi toplumsal cinsiyet rolleriyle ilişkili olduğu buna karşın diğerlerine

bağımlılıkla ilişkilendirilen kırılğan narsisizmin kadınsı toplumsal cinsiyet rolleriyle ilişkili olduğu belirtilmektedir (Ome, 2013). Ayrıca cinsiyetin romantik ilişkilerde bireylerin üstlendiği inançları ve benimsedikleri çatışma çözüm stratejileriyle ilişkili olduğu bilinmektedir (Akgün ve Uysal, 2019). Bu doğrultuda cinsiyetin de narsisizm, ilişki inançları ve çatışma çözüm stratejileri ilişkisinde ele alınması gereken bir faktör olduğu düşünülmüştür. Mevcut araştırmanın hipotezleri aşağıdaki gibidir;

H1: Kırılğan ve büyülenmeci narsisizm ile romantik ilişkilerde kullanılan çatışma çözüm stilleri arasındaki ilişkide, ilişki inançları aracı rol oynamaktadır.

H2: Büyülenmeci narsisizm ilişki inançları ve çatışma çözüm stilleri ile ilişkilidir.

H3: Kırılğan narsisizmin ilişki inançları ve çatışma çözüm stilleri ile ilişkilidir.

H4: Narsisizm, çatışma çözüm stilleri ve ilişki inançları cinsiyete göre farklılaşmaktadır.

H5: İşlevsiz ilişki inançlarından “birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız” olumlu çatışma çözüm stili ile ilişkilidir.

H6: İşlevsiz ilişki inançlarından “romantik idealizm” olumlu çatışma çözüm stili ile ilişkilidir.

H7: İşlevsiz ilişki inançlarından “Her şeyi birlikte yapmalıyız” geri çekilme çatışma çözüm stili ile ilişkilidir.

Söz konusu ilişkilerin ortaya konması klinisyenlere bu faktörlerin nasıl etkileşime girdiklerine dair anlayış kazandırırken, ilişki dinamiklerini etkileyen işlevsiz kalıpları fark etme, bunlara yönelik etkili müdahalelerin ve önleyici stratejilerin geliştirilmesine rehberlik edecektir. Böylece, narsisistik kişilik özelliklerine sahip bireylerin özel ihtiyaçlarına göre uyarlanmış bir terapi sürecinin romantik ilişkilerde etkili çatışma çözümüne ve işlevsel ilişki inançları geliştirmeye odaklanmasının hem danışanlar hem de klinisyenler için destekleyici olacağı düşünülmektedir.

2. Yöntem

2.1. Araştırma Modeli

Mevcut çalışmada 18-35 yaş arasındaki bireylerin narsisizm düzeyleri ile romantik ilişkilerde kullandıkları çatışma çözüm stilleri arasındaki ilişkide, ilişki inançlarının rolü incelenmektedir. Araştırma kesitseldir ve araştırmada iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi incelemeye olanak sağlayan ilişki tarama modeli kullanılmıştır (Karasar, 2022).

2.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Örneklem büyüklüğü, veri toplanmadan önce 'G. Power-3.1.9.4' programı ile %95 güven aralığında hesaplanmıştır. Aracı rolün etkin bir güç seviyesine (0.8), orta etki büyüklüğüne ($f^2 = 0.15$) ve iki yordayıcı değişken için 0.05 alfa seviyesine sahip olması için gerekli katılımcı sayısının en az 55 olması önerilmiştir.

Araştırmanın evrenini, Türkiye’de ikamet eden 18-35 yaş aralığındaki genç yetişkinler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 18-35 yaş grubundaki kadın ve erkeklerden oluşan 414 gönüllü katılımcıdan oluşmaktadır. Örneklem oluşturulurken, kolayda örnekleme tekniği kullanılmıştır. Narsisizm, çatışma çözüm stilleri ve ilişki inançları hemen hemen tüm psikiyatrik bozukluklardan etkilenebilecek nitelikteki değişkenlerdir. Her hangi bir psikiyatrik tanı almış bireylerin ruhsal durumları ölçeklere verecekleri yanıtları etkileyebileceğinden çelişkili sonuçların önüne geçmek adına ve psikiyatrik tanı almış bireylerin genel popülasyonun inanç ve davranışlarını temsil edemeyecekleri düşünüldüğünden araştırma sonuçlarının genellenebilirliğinin kısıtlanmaması adına psikiyatrik tanı almış olmak dışlama kriteri olarak belirlenmiştir (Gamli vd., 2024). Bu doğrultuda psikiyatrik tanı aldığını belirten 129 kişi çalışmadan dışlanmıştır.

Bulgular incelendiğinde, katılımcıların 268’i (64,7) kadındır. Tamamının (100,0) devam eden romantik ilişkisi vardır. Katılımcıların 261’i (63,0) romantik ilişkisini sevgili olarak tanımlamaktadır. Katılımcıların 237 (57,2) tanesi çalışırken 298 (72,0) katılımcının partneri de çalışmaktadır. 287 (69,3) katılımcı orta düzey gelire sahiptir. 276 (66,7) katılımcı partnerinin gelirinin orta düzeyde olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların 232’si (56,0) partneri ile nadiren çatışma yaşadığını belirtmiştir. 224 (54,1) katılımcı yaşadığı çatışmanın şiddetini düşük olarak değerlendirmiştir. Tamamı (100,0) psikolojik ya da psikiyatrik tedavi görmemektedir. Tamamı (100,0) bugüne dek herhangi bir psikiyatrik tanı almamıştır.

		n	%
Cinsiyet	Kadın	268	64.7
	Erkek	146	35.3
Devam Eden Romantik İlişki	Var	414	100.0
İlişki Türü	Flört	24	5.8
	Sevgili	261	63.0
	Nişanlı	34	8.2
	Evli	95	22.9
Çalışma Durumu	Çalışıyor	237	13.8
	Çalışmıyor	177	57.2
Partnerin Çalışma Durumu	Çalışıyor	298	42.8
	Çalışmıyor	116	72.0
Algılanan Gelir Düzeyi	Düşük	83	28.0

	Orta	287	20.0
	Yüksek	44	69.3
Partnerde Algılanan Gelir Düzeyi	Düşük	81	10.6
	Orta	276	19.6
	Yüksek	57	66.7
Partner / Eş ile Çatışma Sıklığı	Hiç	22	13.8
	Nadir	232	5.3
	Orta derecede	127	56.0
	Sık	8	30.7
	Çok sık	25	1.9
Yaşanılan Çatışmanın Şiddeti	Yok	26	6.0
	Düşük	224	6.3
	Orta	135	54.1
	Yüksek	29	32.6
Psikolojik ya da Psikiyatrik Tedavi Öyküsü	Hayır	414	7.0
	Toplam	414	100.0

Tablo 1- Sosyodemografik Bulgular

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada, çalışmacılar tarafından oluşturulan Sosyo-Demografik Veri Formu ile Beş Faktör Narsisizm Ölçeği-Kısa Form (FFNI-SF), Romantik İlişkilerde Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği (ÇÇSÖ) ve İlişki İnançları Ölçeği (İİÖ) kullanılmıştır. Form ve ölçekler Google Forms'a aktarıldıktan sonra sosyal medya aracılığıyla gönüllü katılımcılara ulaştırılmıştır. Çalışmaya dahil edilme kriterleri ise 18-45 yaş arasında olmak, okuma-yazma bilmek ve bir romantik ilişki içerisinde olduğunu beyan etmektir.

2.3.1. Sosyo-Demografik Veri Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanan formda cinsiyet, yaş, ilişki durumu, çalışma durumu, gelir düzeyi, eğitim düzeyi, çatışma sıklığı ve şiddeti, psikiyatrik tanısı olup olmadığına ilişkin sorular yer almaktadır.

2.3.2. Beş Faktör Narsisizm Ölçeği – Kısa Form (FFNI-SF)

Beş Faktör Narsisizm Ölçeğinin kısa formu Sherman ve diğerleri (2015) tarafından oluşturulmuştur. Ölçeğin Türkçeye uyarlaması Ekşi (2016) tarafından yapılmıştır. Ölçek, iki ana boyuttan ve toplam 60 maddeden oluşmaktadır: büyülenmeci (onay arayışı, kibir, liderlik/otorite, güvensizlik, hak iddiası, teşhircilik, sömürücülük, büyülenme fantezileri, umursamazlık, empati eksikliği, manipülatiflik, maceraperestlik alt boyutları) ve kırılgan (hayranlık ihtiyacı, tepkisel öfke/öfke ve utanç alt boyutları). Ölçek maddeleri, 5'li Likert tipi bir derecelendirme ile sunulmaktadır: “(1) Kesinlikle katılmıyorum, (2) Kısmen katılmıyorum, (3) Ne katılıyorum ne katılmıyorum, (4) Kısmen katılıyorum, (5) Tamamen katılıyorum” şeklinde sıralanmaktadır. Alt ölçeklerin her biri için yüksek puanlar, yüksek narsisizm düzeyini ifade etmektedir. Ölçeğin toplamı için Cronbach Alpha iç tutarlılık ve güvenilirlik katsayısı .87 olarak belirlenmiştir (Ekşi, 2016). Bu araştırma

kapsamında ise toplam puan için Cronbach Alpha katsayısı .90, KN alt boyutu için .82, BN alt boyutu için .90 bulunmuştur.

2.3.3. Romantik İlişkilerde Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği (ÇÇSÖ)

Ölçek Özen (2006) tarafından geliştirilmiştir. 4 alt boyuttan (Olumlu ÇÇS, Olumsuz ÇÇS, Boyun Eğme ve Geri Çekilme) ve toplam 25 sorudan oluşmaktadır. Ölçek maddeleri 6'lı Likert tipi bir ölçekleme ile düzenlenmiştir: “(1) Hiç katılmıyorum, (2) Oldukça katılmıyorum, (3) Birazcık katılmıyorum, (4) Birazcık katılıyorum, (5) Oldukça katılıyorum, (6) Çok katılıyorum” şeklinde puanlanmaktadır. Ölçekten toplam puan elde edilmemektedir. Alt boyutlardan alınan yüksek puanlar ilgili çatışma çözüm stilinin sık kullanıldığını ifade etmektedir. Düşük puanlar ise ilgili çatışma çözüm stilinin nadir kullanıldığını ifade etmektedir. Özen, Salman- Engin ve Sakallı-Uğurlu (2016) tarafından gerçekleştirilen güvenirlik ve geçerlik çalışmasında Cronbach Alpha değerleri sırasıyla “Olumsuz ÇÇS” için .75, “Olumlu ÇÇS” için .77, “Boyun Eğme” için .81 ve “Geri Çekilme” için .75 olarak belirlenmiştir. Bu araştırma kapsamında ise Cronbach Alpha değerleri Olumlu ÇÇS için .73, Olumsuz ÇÇS için .80, boyun eğme için .80 ve geri çekilme alt boyutu için .77 bulunmuştur.

2.3.4. İlişki İnançları Ölçeği (İİÖ)

Romans ve DeBord (1995) tarafından geliştirilen İİÖ, Gizir (2012) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek toplam 37 maddeden ve 6 alt boyuttan (Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız, Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz, Her şeyi birlikte yapmalıyız, Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız, Birbirimizi değiştirebilmeliyiz, Romantik idealizm) oluşmaktadır. Her faktör romantik ilişkilerle ilgili işlevsiz inançları temsil etmektedir. Ölçekte yer alan maddeler 5'li Likert tipinde “(1) Hiç katılmıyorum, (2) Biraz katılmıyorum, (3) Katılıyorum, (4) Çok katılıyorum, (5) Tamamen katılıyorum” şeklinde puanlamaktadır. Ölçekten alınabilecek toplam puan 37 ile 185 arasında olup, yüksek puanlar işlevsiz romantik ilişki inançlarını ifade etmektedir. Ölçeğin Türkçeye uyarlanması için yapılan çalışmada Cronbach Alpha değerleri “Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız” için .89; “Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz” için .85; “Her şeyi birlikte yapmalıyız” için .84; “Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız” için .85; Birbirimizi değiştirebilmeliyiz için .78 ve “Romantik idealizm” için .79 olarak belirtilmiştir. Ölçeğin tamamının Cronbach Alpha değeri ise .95 olarak bulunmuştur (Gizir, 2012). Bu araştırma kapsamında Cronbach Alpha Katsayısı toplam puan için .95, “Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız” alt boyutu için .87, “Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz” alt boyutu için .87, “Her şeyi birlikte yapmalıyız” alt boyutu için .87, “Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız” alt boyutu için .87, “Birbirimizi değiştirebilmeliyiz” alt boyutu için .77 ve “Romantik idealizm” alt boyutu için .84 bulunmuştur.

2.4. Verilerin Analizi

Mevcut çalışmadaki tüm analizler IBM SPSS 27 yazılımı aracılığıyla yapılmıştır. Analizler öncesinde, normal dağılım incelenmesi yapılmıştır. Bu incelemede ilk olarak, kutu grafiğine göre uç değerleri ve değişkenlerin z değerinin ± 3.29 aralığında olup olmadığı kontrol edilmiştir. Yapılan kontrol sonrasında normal dağılım varsayımını sınamak amacıyla değişkenlerin basıklık ve çarpıklık değerlerini kontrol edilmiştir. Outlier analizi ile yapılan kontroller sonucunda, normal dağılımı bozan ve analiz sonuçlarını olumsuz etkileyebileceği değerlendirilen 32 katılımcının verisi analiz dışında bırakılmıştır. Uç değerleri oluşturan 32 katılımcı verisinden 20'sinin büyülenmeci narsisizmi ölçen sorulara, sekizinin ise kırılğan narsisizmi ölçen sorulara oldukça düşük puanlar alacak şekilde yanıt verdikleri görülmüşken dört katılımcı ilişki inançlarından romantik idealizmi oldukça yüksek puanlar alacak şekilde yanıtlamıştır. Söz konusu 32 katılımcının 28'inin kendini iyi gösterme kaygısının her bireyde belirli bir düzeyde var olması sağlıklı ve kaçınılmaz olduğu kabul edilen narsisizmden düşük puanlar almalarına 4'ünün ise yine kendini olduğundan iyi gösterme kaygısıyla romantizme dair gerçekdışı idealleri belirten romantik idealizmden yüksek puanlar elde etmelerine yol açtığı görülmüş olup bu değerlerin gerçekliği yansıtmadığı düşünüldüğünden veriler analiz dışı bırakılmıştır. Demografik değişkenlerin ölçeklerin ortalama puanları üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla Bağımsız Gruplar t-testi uygulanmıştır. Ölçekler arasındaki ilişki düzeyini ve yönünü incelemek için Pearson Korelasyon analizi kullanılmıştır. Process Macro 4.2 ile model 4 seçilerek aracı değişkenin dolaylı etkisini değerlendirmesi amaçlanmıştır. Yapılan istatistiksel analizler %95 güven aralığında gerçekleştirilmiş ve anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak kabul edilmiştir.

2.5. İşlem

Araştırmada kullanılan ölçüm araçları geliştiren ve/veya Türkçeye uyarlama ve/veya geçerlilik güvenirlik çalışmalarını gerçekleştiren çalışmacılardan ölçeklerin kullanımı adına e-mail yoluyla izin alınmış ve ölçeklerin psikometriklerine dair bilgi edinilmiştir. Ardından İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'na ilgili çalışmanın etik ihlal barındırıp barındırmadığının değerlendirilmesi için başvurulmuş ve çalışmaya ilgili komisyonun 26.09.2024 tarihli ve 2024/10 sayılı etik kurul onayının alınmasının ardından başlanmıştır. Veriler 2 Eylül 2024 ve 1 Ekim 2024 tarihleri arasında toplanmıştır. Ölçüm araçları, İstanbul'da ikamet eden 18-35 yaş arası gönüllü bireylere uygulanmıştır. Ölçekler, aydınlatılmış onam formu ile birlikte katılımcılara whatsapp, instagra ve facebook gibi online platformlar aracılığıyla dağıtılmıştır. Veri toplama işlemi süresince katılımcılardan, gizliliklerini korumak amacıyla kimlik bilgileri alınmamıştır. Hazırlanan online formlar aracılığı ile katılımcılar kişisel bilgilerinin

araştırmacılar haricinde kimse ile paylaşılmayacağı ve araştırmayı diledikleri an bırakabilecekleri bilgisine sahip olmuşlardır. Katılımcıların bu bilgilendirmelerin bulunduğu metnin sonundaki çalışmaya gönüllü katılım onayı kutucuğunu işaretlemelerinin ardından, ölçek sorularına erişimleri olmuştur. Beş kişi yüzyüze yapılan ön çalışmada ölçeklerin doldurulmasının ortalama olarak 20 dakika sürdüğü belirlenmiştir. Ölçeklerden elde edilen veriler, SPSS 27 paket programıyla analiz edilmiştir.

3. Bulgular

Bulgular bölümünde, araştırmanın ana hipotezlerini test etmek ve değişkenler arasındaki ilişkileri değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilen analizlere ilişkin sonuçlar ayrıntılı olarak sunulmuştur.

3.1. Betimsel İstatistik Bulguları

Araştırmada kullanılan ölçeklerin güvenilirlik seviyelerinin kabul edilebilir ile yüksek arasında değiştiği tespit edilmiştir. Güvenilirlik katsayılarının 0.60'ın üzerinde olması, bu ölçeklerin güvenilir olduğunu ve elde edilen bulguların tutarlılığını desteklediğini göstermektedir (Devriendt vd., 2012). Ayrıca, çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 2 aralığında bulunması (Garren ve Osborne, 2021), verilerin genel olarak normal dağılıma uygun olduğunu ve normallik varsayımını karşıladığını ortaya koymaktadır.

	n	Min	Maks	$\bar{X}$	SS	Bask.	Çarpk.	(α)
Beş Faktör Narsisizm Ölçeği	414	93	241	172.97	26.73	-0.13	-0.16	0.90
KN	414	16	57	37.84	8.32	-0.58	-0.07	0.82
BN	414	71	200	135.13	23.41	-0.23	0.02	0.90
ÇÇSÖ (Olumlu ÇÇS)	414	11	36	27.76	5.26	-0.20	-0.45	0.73
ÇÇSÖ (Olumsuz ÇÇS)	414	7	38	16.91	6.81	0.00	0.73	0.80
ÇÇSÖ (Boyun Eğme)	414	6	36	20.93	6.55	-0.55	0.11	0.80
ÇÇSÖ (Geri Çekilme)	414	6	36	20.79	7.01	-0.65	0.02	0.77
İlişki İnançları Ölçeği	414	41	183	118.57	28.19	-0.52	-0.10	0.95
Birbirimize Karşı Tamamen Açık ve Dürüst Olmalıyız	414	12	40	31.25	6.66	-0.62	-0.48	0.87
Birbirimizin Zihnini Okuyabilmeliyiz	414	6	30	19.05	5.58	-0.43	-0.26	0.87
Her Şeyi Birlikte Yapmalıyız	414	5	25	13.13	5.38	-0.84	0.18	0.87
Birbirimizin Bütün İhtiyaçlarını Karşılamalıyız	414	7	35	23.03	6.59	-0.42	-0.31	0.87
Birbirimizi Değiştirebilmeliyiz	414	5	25	13.14	4.43	-0.38	0.29	0.77
Romantik İdealizm	414	6	30	18.97	6.17	-0.89	0.02	0.84

Not: $\bar{X}$ =Ortalama; SS=Standart Sapma

Tablo 2- Beş Faktör Narsisizm Ölçeği, Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği ve İlişki İnançları Ölçeklerinin Betimsel Bulguları

3.2. Karşılaştırma Analizi Bulguları

Analiz bulgularına göre, Olumlu ÇÇS ve Geri Çekilme alt boyutunda cinsiyet grupları arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p>.05$).

Narsisizm ($t(412)=-4.39$, $p<.05$) değişkeni bağlamında cinsiyet grupları arasında anlamlı bir fark saptanmıştır. Kadınların erkeklere göre daha düşük düzeyde Narsisizme olduğu saptanmıştır.

Cinsiyete göre yapılan değerlendirmede, KN alt ölçeği düzeyleri arasında ($t(335.949)=3.63$, $p<.05$) anlamlı bir fark saptanmıştır. Kadınların erkeklerden daha yüksek düzeyde KN'ye sahip olduğu belirlenmiştir.

BN ($t(412)=-6.42$, $p<.05$) düzeyleri cinsiyete göre değerlendirildiğinde, gruplar arasında anlamlı bir fark saptanmıştır. Erkeklerin kadınlara göre daha yüksek düzeyde BN'ye sahip olduğu saptanmıştır.

Olumsuz ÇÇS düzeyleri ($t(346.347)=2.91$, $p<.05$) cinsiyet grupları arasında anlamlı şekilde farklılaşmaktadır. Kadınların erkeklere göre daha yüksek Olumsuz ÇÇS'ye sahip olduğu saptanmıştır.

Boyun Eğme alt ölçeğinden ($t(412)=-6.00$, $p<.05$), İlişki İnançları Ölçeğinden ($t(412)=-6.20$, $p<.05$), Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız alt ölçeğinden ($t(412)=-2.94$, $p<.05$), "Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz" alt ölçeğinden ($t(412)=-3.77$, $p<.05$), "Her şeyi birlikte yapmalıyız" alt ölçeğinden ($t(327.329)=-5.84$, $p<.05$), "Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız" alt ölçeğinden ($t(412)=-6.26$, $p<.05$), "Birbirimizi değiştirebilmeliyiz" alt ölçeğinden ($t(412)=-6.89$, $p<.05$), "Romantik idealizm" ($t(412)=-4.91$, $p<.05$) düzeylerinin cinsiyete göre değerlendirmesinin sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Yukarıdaki değişkenlerin erkeklerin kadınlardan daha yüksek düzeylerde var olduğu saptanmıştır.

Bağımlı Değişkenler	Kadın(n=268)		Erkek(n=146)		t	Sd.	p
	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS			
Narsisizm	168.80	26.79	180.62	24.94	-4.39	412	<.001***
KN	38.87	8.60	35.94	7.44	3.63	335.949	<.001***
BN	129.93	22.63	144.68	21.81	-6.42	412	<.001***
ÇÇSÖ (Olumlu ÇÇS)	27.96	5.28	27.40	5.21	1.03	412	0.303
ÇÇSÖ (Olumsuz ÇÇS)	17.59	7.16	15.67	5.96	2.91	346.347	0.004**

FARAJI, H., ÇAKIROĞLU, M.E. EDEBİYAT FAKÜLTESİ (2025)

ÇÇSÖ (Boyun Eğme)	19.56	6.39	23.44	6.09	-6.00	412	<.001***
ÇÇSÖ (Geri Çekilme)	21.07	7.09	20.27	6.86	1.10	412	0.272
İlişki İnançları	112.50	27.85	129.71	25.35	-6.20	412	<.001***
Birbirimize Karşı Tamamen Açık ve Dürüst Olmalıyız	30.54	6.78	32.54	6.27	-2.94	412	0.003**
Birbirimizin Zihnini Okuyabilmeliyiz	18.30	5.61	20.43	5.26	-3.77	412	<.001***
Her Şeyi Birlikte Yapmalıyız	12.07	5.38	15.08	4.81	-5.84	327.329	<.001***
Birbirimizin Bütün İhtiyaçlarını Karşılmalıyız	21.60	6.48	25.66	5.95	-6.26	412	<.001***
Birbirimizi Değiştirebilmeliyiz	12.09	4.23	15.06	4.14	-6.89	412	<.001***
Romantik İdealizm	17.90	6.08	20.93	5.84	-4.91	412	<.001***

***p<.001, **p<.01, *p<.05 Kullanılan Test: Bağımsız Örneklem T-Testi

Not: $\bar{X}$ =Ortalama; SS=Standart Sapma; t=t-değeri; Sd.= Serbest Değişken; p =Anlamlılık Düzeyi

Tablo 3- Cinsiyete Göre Narsisizm, Çatışma Çözüm Stilleri ve İlişki İnançları Düzeylerinin Karşılaştırılması

3.3. Korelasyon Analizi Bulguları

Sonuçlar incelendiğinde, “Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız” ile Yaş ($r = -.12, p < .05$), “Her şeyi birlikte yapmalıyız” ile Yaş ($r = -.13, p < .01$), “Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız” ile Yaş ($r = -.13, p < .01$), “Birbirimizi değiştirebilmeliyiz” ile Yaş ($r = -.18, p < .01$), “Romantik idealizm” ile Yaş ($r = -.15, p < .01$) arasında düşük düzeyde negatif korelasyon bulunmuştur.

Olumsuz ÇÇS ile Narsisizm ($r = .34, p < .01$), Boyun Eğme ile Narsisizm ($r = .12, p < .05$), İlişki İnançları Ölçeği ile Narsisizm ($r = .32, p < .01$), “Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz” ile Narsisizm ($r = .31, p < .01$), “Her şeyi birlikte yapmalıyız” ile Narsisizm ($r = .27, p < .01$), “Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız” ile Narsisizm ($r = .35, p < .01$), “Birbirimizi değiştirebilmeliyiz” ile Narsisizm ($r = .40, p < .01$), “Romantik idealizm” ile Narsisizm ($r = .19, p < .01$) değişkenleri arasında düşük ve orta düzeyde pozitif korelasyon bulunmuştur.

Olumsuz ÇÇS ile KN ($r = .37, p < .01$), Boyun Eğme ile KN ($r = .14, p < .01$), İlişki İnançları ile KN ($r = .20, p < .01$), “Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz” ile KN ($r = .19, p < .01$), “Her şeyi birlikte yapmalıyız” ile KN ($r = .19, p < .01$), “Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız” ile KN ($r = .21, p < .01$), “Birbirimizi değiştirebilmeliyiz” ile KN ($r = .22, p < .01$),

“Romantik idealizm” ile KN ($r = .12, p < .05$) arasında düşük ve orta düzeyde pozitif korelasyon gözlenmiştir.

Olumsuz ÇÇS ile BN ($r = .26, p < .01$), İlişki İnançları ile BN ($r = .30, p < .01$), “Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz” ile BN ($r = .29, p < .01$), “Her şeyi birlikte yapmalıyız” ile BN ($r = .25, p < .01$), “Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız” ile BN ($r = .32, p < .01$), “Birbirimizi değiştirebilmeliyiz” ile BN ($r = .38, p < .01$), “Romantik idealizm” ile BN ($r = .17, p < .01$) arasında düşük ve orta düzeyde pozitif korelasyon bulunmuştur.

“Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız” ile Olumlu ÇÇS ($r = .25, p < .01$), “Romantik idealizm” ile Olumlu ÇÇS ($r = .14, p < .01$) arasında düşük düzeyde pozitif korelasyon gözlenmiştir.

İlişki İnançları ile Olumsuz ÇÇS ($r = .13, p < .01$), “Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz” ile Olumsuz ÇÇS ($r = .16, p < .01$), “Her şeyi birlikte yapmalıyız” ile Olumsuz ÇÇS ($r = .19, p < .01$), “Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız” ile Olumsuz ÇÇS ($r = .14, p < .01$), “Birbirimizi değiştirebilmeliyiz” ile Olumsuz ÇÇS ($r = .26, p < .01$) değişkenleri arasında düşük düzeyde pozitif korelasyon bulunmaktadır.

İlişki İnançları ile Boyun Eğme ($r = .40, p < .01$), “Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız” ile Boyun Eğme ($r = .25, p < .01$), “Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz” ile Boyun Eğme ($r = .28, p < .01$), “Her şeyi birlikte yapmalıyız” ile Boyun Eğme ($r = .27, p < .01$), “Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız” ile Boyun Eğme ($r = .37, p < .01$), “Birbirimizi değiştirebilmeliyiz” ile Boyun Eğme ($r = .35, p < .01$), “Romantik idealizm” ile Boyun Eğme ($r = .41, p < .01$) değişkenleri arasında düşük ve orta düzeyde pozitif korelasyon bulunmuştur.

“Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız” ile Geri Çekilme Stili ($r = -.11, p < .05$), “Her şeyi birlikte yapmalıyız” ile Geri Çekilme Stili ($r = -.10, p < .05$) arasında düşük düzeyde negatif korelasyon gözlenmiştir.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1-Yaş	1														
2-Narsisizm	-.09	1													
3-KN	-.04	.53**	1												
4-BN	-.09	.95**	.25**	1											
5-ÇÇSÖ (Olumlu ÇÇS)	-.07	-.03	-.07	-.01	1										

FARAJİ, H., ÇAKIROĞLU, M.E. EDEBİYAT FAKÜLTESİ (2025)

6-ÇÇSÖ (Olumsuz ÇÇS)	.00	.34**	.37**	.26**	-.24**	1													
7-ÇÇSÖ (Boyun Eğme)	-.09	.12*	.14**	.09	.10*	-.08	1												
8-ÇÇSÖ (Geri Çekilme)	.04	.05	.06	.03	-.18**	.10*	.19**	1											
9-İlişki İnançları	-.16**	.32**	.20**	.30**	.10	.13**	.40**	-.08	1										
10-Birbirimize Karşı Tamamen Açık ve Dürüst Olmalıyız	-.12*	.09	.08	.08	.25**	-.05	.25**	-.11*	.77**	1									
11-Birbirimizin Zihnini Okuyabilmeliyiz	-.08	.31**	.19**	.29**	.03	.16**	.28**	.00	.80**	.55**	1								
12-Her Şeyi Birlikte Yapmalıyız	-.13**	.27**	.19**	.25**	-.04	.19**	.27**	-.10*	.81**	.49**	.58**	1							
13-Birbirimizin Bütün İhtiyaçlarını Karşılmalıyız	-.13**	.35**	.21**	.32**	.07	.14**	.37**	-.06	.89**	.60**	.66**	.68**	1						
14-Birbirimizi Değiştirebilmeliyiz	-.18**	.40**	.22**	.38**	-.06	.26**	.35**	-.01	.75**	.41**	.57**	.61**	.66**	1					
15-Romantik İdealizm	-.15**	.19**	.12*	.17**	.14**	.02	.41**	-.07	.82**	.60**	.52**	.60**	.67**	.54**	1				

**p<0.01, *p<0.05 Uygulanan testin ismi: Pearson Korelasyon Testi

Tablo 4- Yaş, Narsisizm, Çatışma Çözüm Stilleri ve İlişki İnançları Arasındaki İlişki

3.4. Aracı Rol Analizi Bulguları

Bulgular, büyüklenmeci narsisizmin ilişki inançları üzerinde pozitif ve anlamlı bir yordayıcı etkisi olduğunu göstermektedir ($B = 0.36$, $SH = 0.06$, $\beta = 0.30$, $t = 6.27$, $p < .001$, %95 GA [0.24, 0.47]). Modeldeki değişkenler, ilişki inançlarındaki toplam varyansın %9'unu açıklamaktadır ($R^2 = 0.09$).

İlişki inançları, olumsuz çatışma çözme stili üzerinde pozitif ve anlamlı bir yordayıcı etkiye sahiptir ($B = 0.03$, $SH = 0.01$, $\beta = 0.13$, $t = 2.72$, $p = .007$, %95 GA [0.01, 0.06]). Bu modelde açıklanan varyans oranı %2'dir ($R^2 = 0.02$).

Büyüklenmeci narsisizmin olumsuz çatışma çözme stili üzerindeki toplam etkisi de pozitif ve anlamlıdır ($B = 0.07$, $SH = 0.01$, $\beta = 0.26$, $t = 5.36$, $p < .001$, %95 GA [0.05, 0.10]). Modeldeki değişkenler, olumsuz çatışma çözme stiline toplam varyansın %7'sini açıklamaktadır ($R^2 = 0.07$).

Büyüklenmeci narsisizmin olumsuz çatışma çözme stili üzerindeki doğrudan etkisi anlamlı bulunmuştur ($B = 0.07$, $SH = 0.01$, $\beta = 0.24$, $t = 4.75$, $p < .001$, %95 GA [0.04, 0.10]). Ancak, dolaylı etki anlamlı değildir ($B = 0.00$, $SH = 0.01$, $\beta = 0.02$, %95 GA [-0.00, 0.02]). Bu bulgular, ilişki inançlarının büyüklenmeci narsisizm ile olumsuz çatışma çözme stili arasındaki ilişkide aracı bir değişken olarak anlamlı bir rol oynamadığını göstermektedir.

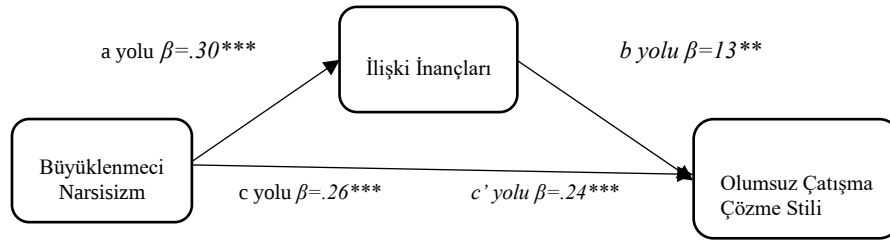
%95 GA

	<i>B</i>	<i>SH</i>	β	<i>t</i>	<i>p</i>	<i>AL</i>	<i>UL</i>	<i>R</i> ²
Büyüklenmeci Narsisizm → İlişki İnançları (a yolu)	0.36	0.06	0.30	6.27	<.001***	0.24	0.47	.09
İlişki İnançları → Olumsuz Çatışma Çözme Stili (b yolu)	0.03	0.01	0.13	2.72	0.007**	0.01	0.06	.02
Büyüklenmeci Narsisizm → Olumsuz Çatışma Çözme Stili (Toplam Etki (c))	0.07	0.01	0.26	5.36	<.001***	0.05	0.10	.07
Doğrudan Etki (c)	0.07	0.01	0.24	4.75	<.001***	0.04	0.10	.07
Dolaylı Etki (c1)	0.00	0.01	0.02			-0.00	0.02	

***p<.001, **p<.01, *p<.05 Kullanılan test: Process Macro 4.2

Not: *B*: Regresyon Katsayısı ; *SH*: Standart Hata; β : Beta; *t*: t-değeri; *p*: Anlamlılık Düzeyi; GA: Güven Aralığı

Tablo 5- Büyüklenmeci Narsisizm ile Olumsuz Çatışma Çözme Stilinin İlişkisinde İlişki İnançlarının Aracı Rolüne İlişkin Bulgular

***p<.001, **p<.01, *p<.05

Şekil 1- Büyüklenmeci Narsisizm ile Olumsuz Çatışma Çözme Stilinin İlişkisinde İlişki İnançlarının Aracı Rolüne İlişkin Grafik

Bulgular, kırılğan narsisizmin ilişki inançları üzerinde pozitif ve anlamlı bir yordayıcı etkiye sahip olduğunu göstermektedir ($B = 0.68$, $SH = 0.16$, $\beta = 0.20$, $t = 4.18$, $p < .001$, %95 GA [0.36, 1.00]). Modeldeki değişkenler, ilişki inançlarındaki toplam varyansın %4'ünü açıklamaktadır ($R^2 = 0.04$).

Ayrıca, ilişki inançlarının boyun eğme üzerinde pozitif ve anlamlı bir yordayıcı etkisi olduğu saptanmıştır ($B = 0.09$, $SH = 0.01$, $\beta = 0.40$, $t = 8.79$, $p < .001$, %95 GA [0.07, 0.09]). Bu modelde açıklanan varyans oranı %16'dır ($R^2 = 0.16$).

Kırılğan narsisizmin boyun eğme üzerindeki toplam etkisi de pozitif ve anlamlı bulunmuştur ($B = 0.11$, $SH = 0.04$, $\beta = 0.14$, $t = 2.92$, $p = .004$, %95 GA [0.04, 0.19]). Modeldeki değişkenler, boyun eğme değişkenindeki toplam varyansın %2'sini açıklamaktadır ($R^2 = 0.02$).

Ancak, kırılğan narsisizmin boyun eğme üzerindeki doğrudan etkisi anlamlı değildir ($B = 0.05$, $SH = 0.04$, $\beta = 0.07$, $t = 1.41$, $p = .159$, %95 GA [-0.02, 0.12]). Açıklanan varyans oranı %16'dır ($R^2 = 0.16$).

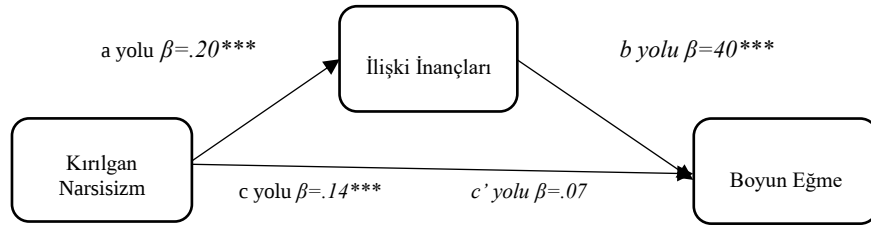
Dolaylı etki ise anlamlı bulunmuştur ($B = 0.06$, $SH = 0.02$, $\beta = 0.07$, %95 GA [0.03, 0.10]). Bu sonuçlar, ilişki inançlarının kırılğan narsisizm ile boyun eğme arasındaki ilişkide aracı bir rol oynadığını ortaya koymaktadır.

						%95 GA		
	<i>B</i>	<i>SH</i>	β	<i>t</i>	<i>p</i>	<i>AL</i>	<i>UL</i>	<i>R</i> ²
Kırılğan Narsisizm → İlişki İnançları (a yolu)	0.68	0.16	0.20	4.18	<.001***	0.36	1.00	.04
İlişki İnançları → Boyun Eğme (b yolu)	0.09	0.01	0.40	8.79	<.001***	0.07	0.09	.16
Kırılğan Narsisizm → Boyun Eğme (Toplam Etki (c))	0.11	0.04	0.14	2.92	0.004**	0.04	0.19	.02
Doğrudan Etki (c)	0.05	0.04	0.07	1.41	0.159	-0.02	0.12	.16
Dolaylı Etki (c1)	0.06	0.02	0.07			0.03	0.10	

*** $p < .001$, ** $p < .01$, * $p < .05$ Kullanılan test: Process Macro 4.2

Not: B: Regresyon Katsayısı ; SH: Standart Hata; β : Beta; t: t-değeri; p: Anlamlılık Düzeyi; GA: Güven Aralığı

Tablo 6-Kırılğan Narsisizm ile Boyun Eğme İlişkisinde İlişki İnançlarının Aracı Rolüne İlişkin Bulgular

*** $p < .001$, ** $p < .01$, * $p < .05$

Şekil 2- Kırılğan Narsisizm ile Boyun Eğme İlişkisinde İlişki İnançlarının Aracı Rolüne İlişkin Grafik

4.TARTIŞMA

Mevcut çalışmanın temel hipotezi, narsisizm ile romantik ilişkilerde kullanılan çatışma çözüm stilleri arasındaki ilişkide, ilişki inançlarının rol oynamasıdır. Bu doğrultuda narsisistik özelliklerin bir takım ilişki inançlarıyla birlikte bireylerin romantik ilişkilerde kullandıkları çatışma çözüm stillerini yordadığı varsayılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, ilişki inançları kırılğan narsisizm ile boyun eğme arasındaki ilişkiye aracılık etmektedir. Ancak büyülenmeci narsisizm ile çatışma çözüm stilleri arasındaki ilişkide ilişki inançlarının aracılık etkisi bulunmamaktadır. Buna karşın büyülenmeci narsisizmin hem ilişki inançları hem de çatışma çözüm stillerini aracısız, doğrudan yordadığı görülmektedir.

İlişki inançlarının kırılğan narsisizm ile boyun eğme çatışma çözüm stili arasındaki ilişkide aracı rol oynadığı belirlenmiştir. Kırılğan narsisizme sahip bireyler ihtiyaçlarının partnerleri tarafından ne ölçüde karşılanacağı konusunda birtakım beklentilere sahiptir (Şen ve Barışkin, 2023, s. 10048). Bu beklentiler işlevsel olmayan ilişki inançları geliştirmelerine yol açabilir. Beklentilerinin karşılanmaması kırılğan narsisizme sahip bireyler için reddedilme ve eleştirilme tehdidi oluşturmaktadır (Weiss ve Huppert, 2022, s. 172). Kırılğan narsisizme sahip bireylerin aşırı duyarlılıkları, öz imajlarını tehdit eden bu gibi durumların yarattığı duygusal sıkıntıdan kaçınmak için çatışmalarda boyun eğici tutumlar sergilemelerine neden olmaktadır (Czarna vd., 2021: 5510; Loeffler vd., 2020, s. 9; Carone vd., 2023, s. 4). Kırılğan narsisizme sahip bireylerin çatışmalarda sergiledikleri boyun eğici tutum olumlu bir imaj yaratmaları ve böylece partnerlerinden ihtiyaç duydukları olumlu geri bildirimleri almalarını sağlamaktadır (Weiss ve Huppert, 2022, s. 172). Diğer taraftan büyüklenmeci narsisizm ile boyun eğme arasındaki ilişkide ilişki inançlarının aracı rolü bulunmamaktadır. Narsisizmi büyüklenmeci yapan doğasında yer alan üstünlük ve hak iddiasına yönelik inançlar boyun eğici tutumları tercih etme olasılıklarını azaltıyor olabilir. Aynı zamanda mevcut araştırmanın sonuçlarına göre, büyüklenmeci narsisizm halihazırda hem ilişki inançlarını hem de olumsuz çatışma çözüm stilini yordamaktadır.

Mevcut araştırmanın bulguları hem kırılğan hem de büyüklenmeci narsisizm ile “Birbirimizi değiştirebilmeliyiz”, “Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız”, “Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz”, “Her şeyi birlikte yapmalıyız” ve “Romantik idealizm” inançları arasında pozitif ilişki olduğunu göstermektedir. Narsisizm düzeyi yüksek olan bireylerin empati eksiklikleri nedeniyle kendi arzu ve ihtiyaçlarını daima partnerlerinin ihtiyaçlarından önde tutmaları romantik ilişkilerin neler içermesi gerektiği konusunda işlevsel olmayan ilişki inançlarına yol açmaktadır (Seidman, 2016, s. 5). Hem kırılğan hem de büyüklenmeci narsisizme sahip bireylerin partnerleri üzerinde kontrolü sürdürme ihtiyaçları ilişkideki iletişim, ihtiyaç, beklenti ve sınırlar hakkındaki işlevsel olmayan inançlara yol açabilir. Kendilerine ve diğerlerine dair gerçekçi olmayan, abartılı ve işlevsel olmayan inançları hayal kırıklıkları ortaya çıkmakta ve bu durum da romantik ilişkilerde çatışmalarla sonuçlanabilmektedir (Addis ve Bernard, 2002, s. 4; Saraç vd., 2015, s. 80). Sorunu dış faktörlere atfetmekten doğan işlevsel olmayan inançlar ile duygusal ifadeden ve yüzleşmekten kaçınma gibi tutumlar bu çatışmaların sağlıklı şekilde çözülmesini zorlaştırmaktadır (Taylor ve Segrin, 2010, s. 240; Mehrpouya vd., 2021, s. 118). İşlevsel olmayan inançların artması daha düşük ilişki tatmini, daha düşük uyum ve daha fazla çatışma ile ilişkilendirilmektedir (Janjani, vd. 2017, s. 93).

Elde edilen bulgulara göre, kırılğan narsisizm ile olumsuz çatışma çözüm stili ve boyun eğme arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki

bulunmaktadır. Kırılgan narsisizme sahip bireylerin, reddedilmeye yönelik hassasiyetleri nedeniyle partnerlerinin kabulüne duydukları yoğun ihtiyaç çatışmalarda boyun eğici tutumlara yol açmaktadır (Carone vd., 2023, s. 4). Çatışmaların çözümüne yönelik boyun eğici tutumları kırılgan narsisizme sahip bireylere, partnerlerini yatıştırmayı ve yüzleşmekten kaçınmayı sağlamaktadır (Miller vd., 2012, s. 509). Aynı zamanda kırılgan narsisizme sahip bireylerin partnerleri ile benzer olma ihtiyaçları ve farklı bakış açılarını kabul etmekte zorlanmaları (Kohut, 1984; Burton vd., 2017, s. 502; Lim, 2024, s. 2) olumsuz çatışma çözüm tutumlarına yol açıyor olabilir.

Çalışma bulguları doğrultusunda büyüklenmeci narsisizmin olumsuz çatışma çözme stilini yordadığı belirlenmiştir. Büyüklenmeci narsisizme sahip bireyler çatışma esnasında üstünlük duygularını korumalarına yardımcı olan olumsuz çatışma stillerine başvurmaktadır (Keller vd., 2014, s. 26; Kampe vd., 2021, s. 2). Mevcut araştırma sonuçlarına göre kırılgan narsisizm de olumsuz çatışma çözme stilini yordamaktadır. Narsisizmin her iki boyutunun da kişilerarası düşmanlık, empati eksikliği, ego tehditlerine karşı duyarlılık ve saldırganlık ile ilişkilendiriliyor olması, bireylerin çatışmaları yıkıcı şekilde ele almayı içeren olumsuz çatışma çözme stratejisini kullandıkları bulgusu ile tutarlıdır (Campbell vd., 2006, s. 73). Her iki narsisizm türü de koşullu bir benlik saygısıyla karakterize olduğundan bu durum narsisizme sahip bireyleri ilişkisel sorunları yapıcı bir şekilde çözmekten ziyade ilişkiyi değil kendi imajlarını korumaya yönelik olumsuz stratejiler kullanmaya yönlendirmektedir (Zeigler-Hill vd., 2020, s. 3). Romantik ilişkilerde ortaya çıkan çatışmalarda işlevsel bir çözüm stratejisi kullanmak romantik ilişkinin kalitesi arttırmaktadır (Ortega vd., 2021, s. 6). Çatışmaların sağlıklı şekilde çözülmesi için ise partnerlerin her iki tarafın da tatmin olduğu çözümler bulmak için birlikte çalışması gerekmektedir (Kaya vd., 2022, s. 5). Ancak narsisizme sahip bireyler ilişkilerinde olumlu benlik imajı, güç ve özerkliği sürdürmekle ilgilenirken partnerlerinin iyi oluşları ile ilgilenmemektedir (Lynch vd., 2021, s. 12). Bu nedenle partnerlerini küçümseyerek daha büyüklenmeci bir benlik sunumu ortaya koyabilecekleri çatışma tutumlarına yönelmektedirler (Peterson ve Dehart, 2014, s. 11). Mevcut araştırmanın bulguları, yüksek düzeyde narsisizme sahip bireylerin çatışmalara olumsuz tutum ve davranışlara başvurarak yanıt verme olasılıklarının daha yüksek olduğunu ortaya koyan literatür ile tutarlıdır (Ogunleye ve Olawa, 2013, s. 52; Tehrani ve Yamini, 2020, s. 7).

Mevcut çalışmanın sonuçlarına göre işlevsiz ilişki inançları ile olumsuz çatışma çözme stili arasında pozitif ilişki bulunmaktadır. Aynı zamanda ilişki inançlarının tüm alt boyutları ile boyun eğme arasında pozitif ilişki bulunmaktadır. Bulgular işlevsel olmayan inançların çatışmalarda işlevsiz tutumların ortaya çıkmasında oynadığı rolü desteklemesi açısından literatür ile tutarlıdır (Ausraite ve Zardeckaite, 2019, s. 78; Şahan ve Çuhadaroglu, 2022, s. 305).

Diğer taraftan “Birbirimize karşı açık ve dürüst olmalıyız.” ve “Her şeyi birlikte yapmalıyız.” inançları ile geri çekilme arasında negatif ilişki bulunmaktadır. Açıklığın, geri çekilmenin karşıt kutbunda yer alan uzlaşmacı çatışma çözüm stratejisi ile ilişkili olduğu belirtilmektedir (Leruksa vd., 2025). Mevcut bulgu çeşitli bağlanma stillerinin ardındaki bilişsel süreçlerin bireylerin romantik ilişki inançları ve çatışma çözümüne yönelik tutumları üzerindeki etkisi ile açıklanabilir (Brenata vd., 2020, s. 7). Örneğin, kaygılı bağlanmaya sahip bireylerin partnerleri ile aşırı yakınlık kurmaya yönelik istekleri (Nichols vd., 2014, s. 211), partnerleri ile her şeyi paylaşmaya yönelik inançlara yol açıyor olabilir ve bu çatışmalarda geri çekilme davranışı sergileme olasılıklarını azaltıyor olabilir. Diğer taraftan kaçınan bağlanma stiline sahip bireyler ise partnerleri ile yakınlık kurmaktan rahatsızlık duymaktadırlar (Brenata vd., 2020, s. 3). Bu durum “Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz”, “Her şeyi birlikte yapmalıyız”, “Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız” ve “Birbirimizi değiştirebilmeliyiz” inançlarına daha az sahip olmalarına ve kaygılı bağlanmaya sahip bireylerden farklı olarak çatışmalarda geri çekilme davranışı daha sık sergilemelerine neden olabilir.

“Birbirimize karşı açık ve dürüst olmalıyız” ve “Romantik idealizm” inancı ile olumlu çatışma çözme stili arasında pozitif ilişki bulunmaktadır. Romantik idealizasyon kalıcı mutluluk umudu, partnerinin kendisine uygun olan tek kişi olduğu inancını ve partnerinin olumlu özelliklerini ön plana çıkararak olumsuz özelliklerini göz ardı etmesini içermektedir (Karandashev, 2019, s. 84). Partnerlerin bu gibi işlevsel olmayan ilişki inançlarına sahip olmasının ilişkiler üzerindeki olumsuz etkilerinin yanı sıra bir takım olumlu etkileri de bulunmaktadır (Karandashev, 2019, s. 84). Romantik idealleştirme ve partnere karşı dürüst olmaya yönelik inançlar bireylerin çatışmaların üstesinden gelerek ilişkilerini sürdürebilmeleri için yapıcı olma motivasyonu kazandırmaktadır (Karandashev, 2019, s. 84). Bu durum sözü geçen ilişki inançları ile yapıcı bir strateji olan olumlu çatışma çözüm stili arasındaki ilişkiyi açıklamaktadır.

Kadınların kırılğan narsisizmi erkeklere göre daha yüksek iken erkeklerin büyüklenmeci narsisizmi kadınlara göre daha yüksek bulunmuştur. Green ve diğerleri (2021), benzer şekilde erkeklerin kadınlara kıyasla ortalama olarak daha yüksek düzeyde büyüklenmeci narsisizme sahip olduklarını bulmuştur (s.14). Bu farklılığın olası bir açıklaması toplumsal cinsiyet rolleri ve ortaya çıkardığı beklentiler ile ilişkilendirilebilir. Erkeklerin daha baskın, rekabetçi, yetki sahibi ve saldırgan olmak gibi büyüklenmeci narsisizm ile ilişkilendirilen özellikleri sergilemesi teşvik edilirken kadınların aşırı duyarlılık ve yetersizlik gibi kırılğan narsisizmle ilişkili özellikler sergilemesi beklenmektedir (Green vd., 2022, s. 9). Bununla birlikte, güncel araştırmalar arasında cinsiyetler arasındaki narsisizm boyutlarına ilişkin farkın anlamsız olduğunu gösteren bulgular da yer almaktadır (Jauk vd., 2022, s. 723). Bunun olası bir nedeninin çağdaş yaşam biçimleriyle birlikte

geleneksel cinsiyet rollerinin azalması (Charlesworth vd., 2022, s.22) olduğu düşünülmektedir.

Mevcut araştırmadaki erkeklerin kadınlara göre daha fazla işlevsel olmayan ilişki inancına sahip olduğu bulgusu da benzer şekilde toplumsal cinsiyet rolleri ile açıklanabilir. Hartwell ve diğerleri (2015), geleneksel cinsiyet rollerinin daha fazla onaylanmasının, işlevsel olmayan romantik ilişki inançlarını arttırdığı sonucuna ulaşmıştır (s. 269). Çavdar (2013) tarafından yapılan çalışmanın sonuçları, kadınların toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin daha eşitlikçi tutumlara sahip olduğunu ve toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin eşitlikçi tutumlar arttıkça işlevsel olmayan ilişki inançları azaldığını göstermektedir (s. 106).

Kadınlar olumsuz çatışma çözme stilini erkeklerden daha fazla kullanırken erkekler boyun eğme stilini kadınlara göre daha fazla kullanmaktadır. Demir (2023) de bu çalışma ile benzer sonuçlara ulaşmış, çalışmasında erkeklerin daha fazla boyun eğme çatışma çözme stilini kullandıklarını belirlemiştir (s.8). Kadınların duyguları deneyimlemesini, erkeklerin ise duygularını bastırmasını teşvik eden geleneksel cinsiyet rolleri ile tutarlı olarak, araştırmalar kadınların erkeklere kıyasla duygularını ifade ettikleri stratejileri tercih etme olasılıklarının daha yüksek olduğunu göstermektedir (Leszczynski ve Strough 2008, s. 732; Ellemers, 2018, s. 287). Mevcut araştırmanın bulguları ile tutarlı olarak kadınların talepkâr tutumları ve eleştirel değerlendirme eğilimleri nedeniyle erkeklere kıyasla daha saldırgan stratejileri tercih ettiklerini destekleyen çeşitli çalışmalar da bulunmaktadır (Keener ve Strough 2017, s. 9; Delatorre ve Wagner, 2018, s. 235). Merrill ve Afifi (2017) kadınların çatışmalarda daha olumsuz tutumlar sergilediklerini erkeklerin ise çatışma sırasında kaçınma yollarını arama olasılıklarının daha yüksek olduğunu ileri sürmektedir (s. 377). Erkeklerin çatışmalarda sergiledikleri boyun eğici tutum, kaçınma eğilimlerinin yanında çatışmaya yol açan anlaşmazlıkları kadınlara kıyasla daha az ciddiye alıyor olmaları ve bu nedenle gündeme getirmek konusundaki isteksizlikleri ile de ilişkili olabilir.

Katılımcıların yaşlarındaki artışın işlevsiz ilişki inançlarındaki düşüşle ilişkili olduğu belirlenmiştir. Çeşitli araştırmalar mevcut bulgu ile tutarlı olarak katılımcıların yaşları arttıkça işlevsel olmayan ilişki inançlarının azaldığını göstermektedir (Demir ve Kumcağz, 2019, s. 71; Kurt ve Gündüz, 2020, s. 34). Bu durum bireylerin yaşam ve ilişki deneyimleri arttıkça ilişkilere dair daha olgun bir bakış açısı kazanmaları ve olumsuz kişilik özellikleri ile patolojilerin yaşla birlikte hafiflemesi ile açıklanabilir (Beadle ve Vega, 2019, s. 9).

Mevcut çalışma birtakım sınırlılıklara sahiptir. Öncelikle araştırmada kullanılan ölçeklerin öz bildirime dayalı olması nedeniyle uç verilere sahip 32 katılımcı dışında da bazı katılımcılar sosyal olarak kabul edilebilir yanıtlar

verme eğilimi göstermiş olabilirler. Bununla birlikte yüksek düzeyde narsisizme sahip bireylerin kendilerini değerlendirmeye yönelik içgörülerinin düşük olması da öz bilirmeye dayalı ölçeklere verilen yanıtların güvenilirliğini azaltmaktadır (Steiner vd., 2021). Gelecek araştırmalar bu sınırlılığı ortadan kaldırmak adına projektif testlere başvurabilir veya sosyal arzu edilebilirliği ölçen ek bir araç kullanabilirler (Rapaport, 1952). Diğer bir önemli sınırlılık örneklemin özellikleri ile ilgilidir. Araştırmanın örneklemini klinik popülasyonda yer almayan ve çoğunluğu kadın olan genç yetişkinlerden oluşmakta ve klinik örneklemden bir karşılaştırma grubu barındırmamaktadır.

Bu sınırlılıklarla birlikte mevcut çalışma, büyülenmeci ve kırılan narsisizmin romantik ilişkilerdeki çatışma çözüm stilleri ile ilişkisinde ilişki inançlarının rolüne ilişkin sınırlı alanyazına katkı mahiyeti taşıdığı ve gelecekteki çalışmalara bir başlangıç noktası sunduğu düşünülmektedir.

5. SONUÇ

Mevcut çalışmada, narsisizm ile romantik ilişkilerde kullanılan çatışma çözüm stilleri arasındaki ilişkide, ilişki inançlarının rolü incelenmiş ve ilişki inançlarının kırılan narsisizm ile boyun eğme çatışma çözüm stili arasındaki ilişkide aracı rol oynadığı sonucuna ulaşılmıştır. İlişki inançlarının sahip olduğu aracı rol, gelecekteki araştırmalar için önemli bir araştırma alanını temsil etmektedir. Bu bulgular, narsisizm ve çatışma çözümü arasındaki dinamiklerinin daha iyi anlaşılmasına ve bu alandaki teorik çerçevenin gelişmesine olanak tanımaktadır.

Elde edilen bulgulardan ışığında, klinisyenler bireysel terapiler ve çift terapilerinde narsisizmle ilişkili hak edilmiş beklentilerin ve sömürücü motivasyonların değerlendirilmesine, işlevsel olmayan ilişki inançlarına, yıkıcı çatışma çözümlerine yönelik etkili müdahaleler tasarlayarak çiftlerin ilişki doyumunu artırmalarına yardımcı olabilirler. Narsisizme sahip bireylerin özel ihtiyaçlarına göre uyarlanmış terapötik müdahaleler, romantik ilişkiler bağlamında etkili çatışma çözme stillerinin kullanılması ve işlevsel ilişki inançları geliştirmede danışanlar ve klinisyenler için destekleyici olacaktır.

Gelecekteki araştırmalarda, romantik ilişkiler bağlamında narsisizm ele alınırken ilişki inançlarının yanında çatışmalarda algılanan tehdidin doğası, partnerin kişilik özellikleri, partneri algılama şekli ve partner tutumuna ilişkin algılar gibi faktörlerin de dahil edilmesi güçlü ilişkiler ortaya konmasına yardımcı olabilir. Bunu sağlamak adına çiftler çalışmaya birlikte dahil edilerek çatışmalı inançları, bilişleri, tutumları ve davranışlarının karşılıklı etkileşimleri araştırmacılar tarafından incelenebilir. Böylece çiftlerin romantik ilişkilere ilişkin işlevsel olmayan inançları ile bu inançların partnerleri tarafından algılanması arasındaki tutarlılık da ele alınabilir.

ÇIKAR ÇATIŞMASI BEYANI

Yazarların herhangi bir çıkara dayalı ilişkisi bulunmamaktadır.

ETİK ONAY/KATILIMCI ONAMI

İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurul Komisyonu tarafından 26.09.2024 tarihinde 2024/10 sayılı etik kurul onayı alınmıştır. Katılımcılardan bilgilendirilmiş onam formu alınmıştır.

MADDİ DESTEK

Çalışma için herhangi bir maddi destek alınmamıştır.

YAZAR KATKILARI

Bu araştırma ve araştırma ile ilgili tüm aşamalar iki yazar tarafından yürütülmüştür.

KAYNAKÇA

- Addis, J., & Bernard, M. E. (2002). Marital adjustment and irrational beliefs. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy*, 20(1), 3-13. <https://doi.org/10.1023/A:1015199803099>
- Akgün, Z., & Uysal, Y. (2019). Toplumsal cinsiyet ve narsisizm ilişkisi. *Dünya Sağlık ve Tabiat Bilimleri Dergisi*, 2(1), 29-35.
- Ali, F., & Saleem, N. (2022). Relationship between conflict resolution styles and marital satisfaction among married academicians. *Gomal University Journal of Research*, 38(3), 300-318.
- Aušraitė, M., & Žardeckaitė-Matulaitienė, K. (2019). The relationship between irrational relationship beliefs and conflict resolution strategies in young adulthood. *International Journal of Psychology : a Biopsychosocial Approach*, 23, 77-93.
- Beadle, J. N., & De la Vega, C. E. (2019). Impact of aging on empathy: Review of psychological and neural mechanisms. *Frontiers in Psychiatry*, 10, 331.
- Besser, A., & Priel, B. (2010). Grandiose narcissism versus vulnerable narcissism in threatening situations: Emotional reactions to achievement failure and interpersonal rejection. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 29(8), 874–902. <https://doi.org/10.1521/jscp.2010.29.8.874>
- Besser, A., Zeigler-Hill, V., Weinberg, M., & Pincus, A. L. (2016). Do great expectations lead to great disappointments? Pathological narcissism and the evaluation of vacation experiences. *Personality and Individual Differences*, 89, 75-79.
- Breña, I., Alonso-Arbiol, I., Molero, F., & Pardo, J. (2020). Avoidant attachment and own and perceived partner's conflict resolution in relationship satisfaction. *Journal of Social and Personal Relationships*, 37(12), 3123–3138. <https://doi.org/10.1177/0265407520949697>
- Burton, K. A., Adams, J. M., Hart, W., Grant, B., Richardson, K., & Tortoriello, G. (2017). You remind me of someone awesome: Narcissistic tolerance is driven by perceived similarity. *Personality and Individual Differences*, 104, 499–503. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.09.019>
- Bülbül, K., Odacı, H., & Türkkan, T. (2024). Examination of the relationship between conflict resolution styles and marital satisfaction: the mediating role of emotion regulation difficulties. *Journal of Family Social Work*, 27(3-4), 60-74.
- Campbell, W. K., Brunell, A. B., & Finkel, E. J. (2006). Narcissism, Interpersonal Self-Regulation, and Romantic Relationships: An Agency Model Approach. In K. D. Vohs & E. J. Finkel (Eds.), *Self and relationships: Connecting intrapersonal and interpersonal processes* (pp. 57–83). The Guilford Press.
- Carone, N., Benzi, I. M. A., Parolin, L. A. L., & Fontana, A. (2023). “I can't miss a thing” The contribution of defense mechanisms, grandiose narcissism, and vulnerable narcissism to fear of missing out in emerging

adulthood. *Personality and Individual Differences*, 214, 1–7. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2023.112333>

Charlesworth, T. E. S., & Banaji, M. R. (2022). Patterns of implicit and explicit stereotypes III: Long-term change in gender stereotypes. *Social Psychological and Personality Science*, 13(1), 14–26. <https://doi.org/10.1177/1948550620988425>

Cheek, J., Kealy, D., Joyce, A. S., & Ogrodniczuk, J. S. (2018). Interpersonal problems associated with narcissism among psychiatric outpatients: A replication study. *Archives of Psychiatry and Psychotherapy*, 20(2), 837–842.

Chiş, R., Ignat, S., Roman, R., Demeter, E., Chiş, S., Rad, D., & Arion, F. (2024). The Influence of Educational Level on Self-efficacy, Introversion, and Agreeableness: An Interpersonal Difference Analysis. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*, 16(2), 569-580.

Coleman, S. R., Pincus, A. L., & Smyth, J. M. (2019). Narcissism and stress-reactivity: A biobehavioural health perspective. *Health Psychology Review*, 13(1), 35-72.

Collibee, C., & Furman, W. (2015). Quality counts: Developmental shifts in associations between romantic relationship qualities and psychosocial adjustment. *Child Development*, 86(5), 1639-1652.

Czarna, A. Z., Zajenkowski, M., Maciantowicz, O., & Szymaniak, K. (2021). The relationship of narcissism with tendency to react with anger and hostility: The roles of neuroticism and emotion regulation ability. *Current Psychology: A Journal for Diverse Perspectives on Diverse Psychological Issues*, 40(11), 5499–5514. <https://doi.org/10.1007/s12144-019-00504-6>

Çakmak Tolan, Ö. (2015). *Evlilik uyumunun kişilik özellikleri, ilişkiye dair inançlar ve çatışma çözüm stilleri bağlamında yordanması* (Diyarbakır ili örneği) (Yayınlanmamış Doktora Tezi). İnönü Üniversitesi, Malatya.

Çavdar, D. (2013). *Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.

Delatorre, M. Z., & Wagner, A. (2018). Marital conflict management of married men and women. *Psico-USF*, 23(2), 229–240.

Demir, E. (2023). Exploring the nexus of positive childhood experiences and conflict resolution styles: Unveiling the keys to harmonious relationship dynamics. *Journal of Social and Educational Research*, 2(1), 8-13.

Demir, Y., & Kumcağız, H. (2019). Investigation of irrational beliefs according to some variables in adults. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38(2), 67-76.

Dost, M. T., & Aras, S. (2021). Close relationship belief and self-change as predictors of romantic relationship quality in university students. *Pegem Journal of Education and Instruction*, 11(1), 135-162.

- Edershile, E. A., & Wright, A. G. (2022). Narcissism dynamics. *Social and Personality Psychology Compass*, 16(1), e12649.
- Eksi, F. (2016). The short form of the Five-Factor Narcissism Inventory: Psychometric equivalence of the Turkish version. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 16 (4), 1081-1096. <http://dx.doi.org/10.12738/estp.2016.4.0001>
- Ellemers, N. (2018). Gender stereotypes. *Annual Review of Psychology*, 69, 275-298. <https://doi.org/10.1146/annurev-psych-122216-011719>
- Faraji, H. (2024). The mediator role of love myths between narcissistic personality traits and love styles, *Mavi Atlas*, 12(1), 73-90. <https://doi.org/10.18795/gumusmaviatlas.1388081>
- Feiring, C., Simon, V. A., & Markus, J. (2018). Narratives about specific romantic conflicts: Gender and associations with conflict beliefs and strategies. *Journal of Counseling & Development*, 96(3), 254-266.
- Freud, S. (1914). On narcissism: An introduction. In *The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud*, ed. J Strachey, 7:66–102. London: Hogarth
- Gamli, İ. S., Karakuş, O. B., Adak, İ., Yaşöz, C., & Ekinçi, O. Denetimli serbestlik sürecindeki suçla sürüklenen ergenlerde sosyal dışlanma, toplumsal aidiyet ve gelecek beklentisinin incelenmesi. *Bağımlılık Dergisi*, 25(1), 95-103. <https://doi.org/10.51982/bagimli.1341234>
- Gentile, B., Miller, J. D., Hoffman, B. J., Reidy, D. E., Zeichner, A., & Campbell, W. K. (2013). A test of two brief measures of grandiose narcissism: The Narcissistic Personality Inventory–13 and the Narcissistic Personality Inventory–16. *Psychological Assessment*, 25(4), 1120–1136. <https://doi.org/10.1037/a0033192>
- Gesell, N., Niklas, F., Schmiedeler, S., & Segerer, R. (2020). Mindfulness and romantic relationship outcomes: The mediating role of conflict resolution styles and closeness. *Mindfulness*, 11, 2314-2324.
- Gizir, C. A. (2012). İlişki İnançları Ölçeğinin Uyarlanması: geçerlik ve güvenirlik çalışmaları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 35-45.
- Gonzalez-Mendez, R., Rojas-Solis, J. L., & Ramirez-Santana, G. (2018). Exploring conflict resolution and psychological abuse across romantic relationships. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 27(2), 220–235. <https://doi.org/10.1080/10926771.2017.1327912>
- González-Ortega, E., Orgaz, B., Vicario-Molina, I., & Fuertes, A. (2021). Adult attachment, conflict resolution style and relationship quality among Spanish young-adult couples. *The Spanish Journal of Psychology*, 24, e5.
- Gordon, A. M., & Chen, S. (2016). Do you get where I'm coming from?: Perceived understanding buffers against the negative impact of conflict on relationship satisfaction. *Journal of Personality and Social Psychology*, 110(2), 239.

- Gottman, J. M. (2014). *What predicts divorce?: The relationship between marital processes and marital outcomes*. Psychology Press.
- Green, A., MacLean, R., & Charles, K. (2020). Unmasking gender differences in narcissism within intimate partner violence. *Personality and Individual Differences*, 167, 1-25.
- Green, A., MacLean, R., & Charles, K. (2022). Female narcissism: Assessment, aetiology, and behavioural manifestations. *Psychological Reports*, 125(6), 2833-2864. <https://doi.org/10.1177/00332941211027322>.
- Hamamcı, Z. (2005). Dysfunctional relationship beliefs in marital conflict. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy*, 23(3), 245–261. <https://doi.org/10.1007/s10942-005-0013-y>
- Hart, W., Adams, J. M., & Tortoriello, G. (2017). Narcissistic responses to provocation: An examination of the rage and threatened-egotism accounts. *Personality and Individual Differences*, 106, 152–156. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.10.049>
- Hartwell, L. P., Humphries, T. M., Erchull, M. J., & Liss, M. (2015). Loving the green-eyed monster: Development and exploration of the jealousy is good scale. *Gender Issues*, 32(4), 245–265. <https://doi.org/10.1007/s12147-015-9141-6>
- Hu, M., Zhang, B., Shen, Y., Guo, J., & Wang, S. (2022). The roles of romantic beliefs and imagined interaction in unrequited love. *imagination, Cognition and Personality*, 42(2), 145-166. <https://doi.org/10.1177/02762366221093921>
- Janjani, P., Momeni, K., & Rai, A. (2017). Mediating role of irrational beliefs in the relationship between the quality of family communication and marital satisfaction. *Middle East Journal Family Medicine*, 99(5489), 1-6.
- Jauk, E., Ulbrich, L., Jorschick, P., Höfler, M., Kaufman, S. B., & Kanske, P. (2022). The nonlinear association between grandiose and vulnerable narcissism: An individual data meta-analysis. *Journal of Personality*, 90(5), 703–726. <https://doi.org/10.1111/jopy.12692>
- Kampe, L., Bohn, J., Remmers, C., & Hörz-Sagstetter, S. (2021). It's not that great anymore: The central role of defense mechanisms in grandiose and vulnerable narcissism. *Frontiers in psychiatry*, 12, 661948. <https://doi.org/10.3389/fpsyt.2021.661948>
- Kansky, J. (2018). What's love got to do with it? Romantic relationships and well-being. In E. Diener, S. Oishi, & L. Tay (Eds.), *Handbook of well-being*. DEF Publishers.
- Karandashev, V. (2019). Idealization and romantic beliefs in love. In V. Karandashev (Ed.), *Cross-Cultural Perspectives on the Experience and Expression of Love* (pp. 83–98). Springer Nature.
- Karasar, N. (2022). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Kaufman, S. B., Weiss, B., Miller, J. D., & Campbell, W. K. (2018). Clinical correlates of vulnerable and grandiose narcissism: A personality perspective. *Journal of Personality Disorders*, 34(1), 107–130. <https://doi.org/10.1521/pedi.2018.32.384>
- Kaya, F., Uluman, O. T., Sukut, O., & Balik, C. H. A. (2022). The predictive effect of self-compassion on relationship satisfaction and conflict resolution styles in romantic relationships in nursing students. *Nursing Forum*, 57(4), 608–614. <https://doi.org/10.1111/nuf.12717>
- Keener, E., & Strough, J. (2017). Having and doing gender: Young adults' expression of gender when resolving conflicts with friends and romantic partners. *Sex Roles*, 76(9-10), 615–626. <http://doi.org/10.1007/s11199-016-0644-8>
- Keller, P. S., Blincoe, S., Gilbert, L. R., DeWall, C. N., Haak, E. A., & Widiger, T. (2014). Narcissism in romantic relationships: A dyadic perspective. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 33(1), 25–50. <https://doi.org/10.1521/jscp.2014.33.1.25>
- Kohut, H. (1984). *How does analysis cure?* Chicago: University of Chicago Press.
- Krizan, Z., & Herlache, A. D. (2018). The narcissism spectrum model: A synthetic view of narcissistic personality. *Personality and Social Psychology Review*, 22(1), 3-31. <https://doi.org/10.1177/1088868316685018>
- Kurt, A. A., & Gündüz, B. (2020). The investigation of relationship between irrational relationship beliefs, cognitive flexibility and differentiation of self in young adults. *Cukurova University Faculty of Education Journal*, 49(1), 28-44.
- Lamkin, J., Lavner, J. A., & Shaffer, A. (2017). Narcissism and observed communication in couples. *Personality and Individual Differences*, 105, 224–228. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.09.046>
- Leruksa, C., Sathatip, P., Senachai, P., & Fakfare, P. (2025). Love on the move: prioritizing personality traits and conflict resolution styles for sustaining romantic relationship during travel. *Tourism Review*. <https://doi.org/10.1108/TR-09-2024-0776>
- Leszczynski, J. P., & Strough, J. (2008). Contextual specificity of masculinity and femininity. *Social Development*, 17, 719–736.
- Lim, A. Y. (2024). Narcissism and couple relationship satisfaction: The mediating roles of accepting differences and conflict resolution strategies. *Personality and Individual Differences*, 225, 112656.
- Lim, A. Y. (2024). Narcissism and couple relationship satisfaction: The mediating roles of accepting differences and conflict resolution strategies. *Personality and Individual Differences*, 225, 112656.
- Loeffler, L. A., Huebber, A. K., Radke, S., Habel, U., & Derntl, B. (2020). The association between vulnerable/grandiose narcissism and emotion regulation. *Frontiers in Psychology*, 11, 519330.

- Lynch, J., McGregor, A., & Benson, A. J. (2022). My way or the highway: Narcissism and dysfunctional team conflict processes. *Group Processes and Intergroup Relations*, 25(4), 1157–1171. <https://doi.org/10.1177/13684302211001944>
- McDaniel, A. K., McKinney, B. C., & Kimsey, W. D. (2017). The Effect of Narcissism on Conflict Management Message Style Preference: A Look at Millennials. *American Communication Journal*, 19(1).1-10.
- Mehrpouya, F., Jajarmi, M., & Mosavi, E. A. (2021). The structural relationship of communication beliefs and marital commitment: The mediating role of communication patterns. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 23(2).
- Mengzhen, L., Lim, D.H.J., Berezina, E., Benjamin, J. (2024) Navigating love in a post-pandemic world: Understanding young adults' views on short-and long-term romantic relationships. *Archives of Sexual Behaviour*, 53(2), 497-510.
- Merrill, A. F., & Afifi, T. D. (2017). Couple identity gaps, the management of conflict, and biological and self-reported stress in romantic relationships. *Human Communication Research*, 43(3), 363–396. <https://doi.org/10.1111/hcre.12110>
- Miller, J. D., Lynam, D. R., Hyatt, C. S., ve Campbell, W. K. (2017). Controversies in narcissism. *Annual Review of Clinical Psychology*, 13(1), 291–315. <https://doi.org/10.1146/annurev-clinpsy-032816-045244>
- Miller, J. D., Price, J., Gentile, B., Lynam, D. R., & Campbell, W. K. (2012). Grandiose and vulnerable narcissism from the perspective of the interpersonal circumplex. *Personality and Individual Differences*, 53(4), 507–512. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2012.04.026>
- Nichols, N. B., Backer-Fulghum, L. M., Boska, C. R., & Sanford, K. (2015). Two types of disengagement during couples' conflicts: Withdrawal and passive immobility. *Psychological Assessment*, 27(1), 203–214. <https://doi.org/10.1037/pas0000045>
- Ogunleye, A. J. & Olawa, B. D. (2013). Self concept, family background, and personality characteristics as factors influencing conflict resolution strategies among couples in Ado Ekiti, Nigeria. *International Journal of Social and Behavioural Sciences*. 1, (2), 049-054.
- Ome, B. N. (2013). Personality and gender differences in preference for conflict resolution styles. *Gender and Behaviour*, 11(2), 5512-5524. <https://hdl.handle.net/10520/EJC144852>
- Özen, A. (2006). Evlilik uyumunun yordayıcıları olarak karı ve kocaların değer uyumları ve eşlerin çatışma çözüm stilleri. *ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara.*
- Özen-Çıplak, A., Salman-Engin, S. ve Sakallı-Uğurlu, N. (2016). Romantik ilişkilerde çatışma çözüm stilleri ölçeği: Geçerlik güvenilirlik çalışması. *Nesne*, 4(7), 1-19.
- Peterson, J. L., & DeHart, T. (2014). In defense of self- love: An observational study on narcissists' negative behavior during romantic relationship conflict. *Self*

- and Identity, 13(4), 477–490. <https://doi.org/10.1080/15298868.2013.868368>
- Pincus, A. L., & Lukowitsky, M. R. (2010). Pathological narcissism and narcissistic personality disorder. *Annual Review of Clinical Psychology*, 6(1), 421–446. <https://doi.org/10.1146/annurev.clinpsy.121208.131215>
- Rapaport, D. (1952). Projective techniques and the theory of thinking. *Journal of Projective Techniques*, 16(3), 269–275. <https://doi.org/10.1080/08853126.1952.10380430>
- Rogoza, R., Ciecuch, J., & Strus, W. (2022). Vulnerable isolation and enmity concept: Disentangling the blue and dark face of vulnerable narcissism. *Journal of Research in Personality*, 96, 1–19. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2021.104167>
- Romans, J. S. & DeBord, J. (1995). Development of the relationship beliefs questionnaire. *Psychological Reports*, 76, 1248–1250.
- Saraç, A., Hamamcı, Z. ve Güçray, S. (2015). Üniversite öğrencilerinin romantik ilişki doyumunu yordaması. *Türk Psikoloji Danışmanlık ve Rehberlik Dergisi*, 5(43), 69- 81.
- Seidman, G. (2016). Narcissism, intrinsic and extrinsic romantic ideals, and relationship satisfaction. *Journal of Social and Personal Relationships*, 33(8), 1018–1030.
- Steiner, T. G., Levy, K. N., Brandenburg, J. C., & Adams Jr, R. B. (2021). In the mind of the beholder: Narcissism relates to a distorted and enhanced self-image. *Personality and Individual Differences*, 173, 110608. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110608>
- Sherman, E. D., Miller, J. D., Few, L. R., Campbell, W. K., Widiger, T. A., Crego, C., & Lynam, D. R. (2015). Development of a short form of the Five-Factor Narcissism Inventory: The FFNI-SF. *Psychological Assessment*, 27, 1110–1116. <https://doi.org/10.1037/pas0000100>
- Sherry, S.B., Gralnick, T.M., Hewitt, P.L., Sherry, D.L., & Flett, G.L. (2014). Perfectionism and narcissism: Testing unique relationships and gender differences. *Personality and Individual Differences*, 61, 52–56.
- Sümer, S. ve Arıca, T. (2018). Romantik ilişkilerde bağlanma stilleri, romantik kıskançlık ve ilişki doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Psikoloji Araştırmaları*, 3(6), 6-13.
- Şahan, B., & Çuhadaroğlu, A. (2022). Investigation of the relationship between irrational beliefs in romantic relationships and attitudes towards dating violence. *International Journal of Curriculum and Instruction*, 14(1), 304–325.
- Şen, G., & Barişkin, E. (2023) Grandiose and vulnerable narcissism on interpersonal circumplex model: Reactions to criticism in romantic relationship. *Current Psychology*, 43(11), 10048–10057.

- Taylor, M., & Segrin, C. (2010). Perceptions of parental gender roles and conflict styles and their association with young adults' relational and psychological well-being. *Communication Research Reports*, 27(3), 230-242.
- Tehrani, H. D., & Yamini, S. (2020). Personality traits and conflict resolution styles: A meta-analysis. *Personality and Individual Differences*, 157, Article 109794. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2019.109794>
- Tikdari Nejad, A., & Khezri Moghadam, N. (2017). Relationship between irrational beliefs and marital conflicts in couples based on rational-emotive behavior therapy. *Journal of Patient Safety & Quality Improvement*, 5(2), 526-530.
- Weiss, M., & Huppert, J. D. (2022). Narcissistic reflections after social rejection: Grandiose and vulnerable narcissism in terms of Explicit and Implicit Interpretation Bias. *Cognitive Therapy and Research*, 46(1), 171–181. <https://doi.org/10.1007/s10608-021-10245-1>.
- Ye, S., Lam, Z. K. W., Ma, Z., & Ng, T. K. (2016). Differential relations of narcissism and self-esteem to romantic relationships: The mediating role of perception discrepancy. *Asian Journal of Social Psychology*, 19(4), 374–384. <https://doi.org/10.1111/ajsp.12160>
- Yıldız, B. (2023). Attachment, growth fear and conflict resolution in close relationships. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, 10(2), 453-462.
- Zeigler-Hill, V., Cosby, C. A., Vrabel, J. K., & Southard, A. C. (2020). Narcissism and mate retention behaviors: What strategies do narcissistic individuals use to maintain their romantic relationships? *Journal of Social and Personal Relationships*, 37(10-11), 2737–2757. <https://doi.org/10.1177/0265407520939190>